

Biri Bygdekvinne­lag 1946 - 2006

Festmiddag på Krageberg gård søndag 18. juni 2006 var starten på Biri Bygdekvinne­lags 60-års­markering. Tre medlemmer som var med fra starten, Edel Flesvik, Astrid Vaule og Gerd Haavi, hadde sammen med andre medlemmer og venner funnet veien til Krageberg. Både ute og inne var det feststemning. Langbord var lekkert dekket og pyntet med markblomster. Husets spesialitet, elgstek og karamellpudding sto på menyen.

Etter velkomst, og noen korte glimt tilbake ved leder Tine Thorstensen, overtok Åse Sørum. Sammen med Eva Krageberg, Tine Thorstensen og Randi Lomsdalen var hun ansvarlig for lagets 60-års­markering. På en lun og fin måte ledet hun oss gjennom måltidet der det var både diktlesing, sang, tilbakeblikk på de 60 årene, hilsener og ikke minst god tid til å nyte deilig mat og prate sammen. Astrid Vaule hadde et fyldig og innholdsrikt tilbakeblikk (vedlegg). Anne Lise Viker leste diktet "Den grønne grenda" av Jon Feiring (vedlegg). Mathea Amundrudstad hilste fra Oppland Bygdekvinne­lag, Jorid Sønste­gaard fra Gjøvik kommune, Åse Marit Seegaard fra Snerthingdal Bygdekvinne­lag, Ellen Krageberg fra Biri Bondelag og Jane Dahl fra Biri Bygdeungdomslag. I tillegg til gode ord vanket det både gaver og blomster. En hyllest til husmoren ble framført av Kjersti Krageberg etter oppfordring fra farmor Solveig Krageberg (vedlegg). Edel Flesvik og Oldbjørg Bjørke delte med oss glimt fra sine år som ledere i Biri Bygdekvinne­lag og kom med en sterk oppfordring til å ta oppgaver og ansvar, noe som beriker og gir inspirasjon. Det unge ekteparet Krageberg sammen med Jan Johansen sørget for sang og musikk til glede for kveldens gjester. Kaffekos med kaker og koselig prat ble det også før vi gikk fra hverandre etter en vellykket fest der vi så ikke bare tilbake, men også framover.

På Biblioteket i Herredshuset er det en utstilling som gir glimt fra de 60 årene. Den må dere se! Biri Bygdekvinne­lag har gjort en stor innsats for å bevare bygdemiljøet og fortsatt er det viktig å ta vare på verdiene vi har i et godt bygdemiljø. Til høsten kommer det en kalender for 2007 som bør få innpass i alle hjem i Biri, som en daglig påminnelse om at det fortsatt er viktig med "aktive kvinner for levende bygger".

Astrid Vaules tilbakeblikk på 60 år i Biri Bygdekvinne­lag

Vel møtt alle sammen! – Gratulerer med dagen.

Clare Schee innkalte til møte på Semb 14. mai 1946. Hun syntes vi skulle starte et bondekvinne­lag. 22 møtte og formann i Norges Bondekvinne­lag Borghild Nordli var til stede. Biri Bondekvinne­lag ble stiftet, nå Biri Bygdekvinne­lag. Møtene ble holdt i hjemmene, 6 – 8 i året. Mange hadde ikke bil, og vi måtte innrette oss på busstider og å leie drosje. Bygdekvinne­laget er og var en politisk nøytral organisasjon. Vi skulle arbeide for bygdas ve og vel og slutte opp om kirken. Loddsalg innbrakte litt for hvert møte, og det ble etter hvert kjøpt bruksting til kirken som alterduker, bibel, salmebøker, lysestaker etc. – båre­huset og det siste var flygelet. Ved de større ting var vi sammen med andre foreninger. Det var mye poliomyelitt i 50-åra og smitte­fare­n kom i fokus. Vi samlet inn og kjøpte sølv særkalker til nattverd. I etter­krigstida var det jo en eventyrlig utvikling. Det ble ansatt dyktige konsulenter i fylket og de var til stor hjelp for laga rundt om. Vi henvendte oss til Bondelagskontoret og fikk demonstrasjoner av alle slag. Til husholdningen var det ikke grenser for alt vi måtte ha av tekniske hjelpemidler: Først vaskemaskin, så kjøleskap, fryser, mixmaster og avanserte symaskiner. Tenk hvor avhengige vi er blitt av elektrisiteten!

Vi var egen kommune (til 1964), og da var det litt lettere å få herrene i tale. I 1947 ble det bygd nytt Herredshus, og vi fikk ansatt Sina Nyseth som husmorvikar. En henstilling fra fylkeslegen til lagene om å få tilsatt jod i saltet fikk tilslutning fra alle hold. Det var mye struma i innlandet.

Etter hvert hadde vi medlemmer i fylkesutvalgets studiearbeid, og vi var med i ferieukeordningen, hvor vi betalte for en som ikke selv hadde anledning til å komme av gårde. Denne ordningen holdt fram til folketrygden kom (i 1966).

Vi var kollektive medlemmer i Gudbrandsdalens Husflidslag og fikk litt hjelp til kursvirksomhet. Som deltagere i husflidststillinger på Maihaugen var "døla" suverene og vi var "null".

Grendekvinner ble valgt, medlemstallet økte til ca. 150 og vi var godt fornøyd. En tur i året med eller uten mannfolk var gjevt. Det var ikke mange som hadde bil. Oppgaver var det nok av: Registrering av gamle ting i hjemmene og i sæterhusene. Traktorkurs for kvinner var populært, og det første kurset i fylket var her i Biri (1962). Ellers benyttet vi oss av lokale krefter og medlemmer til forskjellige kåserier. Det var enorm deltagelse ved en Munch-aften der disponent Kirkeengen fra Munchforlaget kåserte for oss og trollbandt sitt publikum.

Vi tok imot og bevertet 2 busslaster med kvinner som var tilknyttet ACWW (Associated Country Women of the World) – 40 på Semb og 40 på Svennes. Jeg oppvartet på Svennes og fikk hjelpe en gjest som slo rød saus på kokt laks (1971).

En henvendelse fra Hedmark BKL om å engasjere oss for å få avløserhjelp i hjemmene for våre pleietrengende (gamle og funksjonshemmede) har vært en lang vei å gå – kommunenes ansvar – penger, penger.

Ernæringsmeldingen (1975-76) ble belyst fra alle hold – har vi klart å legge om vårt kaloririke kosthold?

IBSEN-kveld – lagets medlemmer arrangerte på Herredshuset. "Aases død" fra Peer Gynt ble framført ved lokale krefter og Bredo Feiring framførte "Prestens tale ved graven" fra Peer Gynt.

Vi hadde mye glede av vårt medlem Kirsti Munthe Kaas på Bollerud, hun var en dyktig og uredde kåsør. Det første hun kom med var: "Hva har vi kvinner i Norge brukt stemmeretten til?"

Det neste ble en brannfakkelløp: Pliktig sosialtjeneste for unge jenter! Ramaskrik! Noen ville melde seg ut! Det ble avisdebatt og vi måtte innkalle til ekstraordinært møte sammen med Bondelaget, men etter hvert roet det seg ned. Hun var 30 år for tidlig ute med sine ideer.

Nå har vi jo vår andre kvinnelige forsvarsminister og kvinnene har adgang til alle yrker.

Abortloven (1975) ble diskutert, fruene Evang og Brusgård kom til Semb og kåserte. Med statsstøtte startet vi hobbykurs for eldre.

Vi var involvert i Mjøsaksjonen (1976-81). Det var altfor mye fosfat i vaskemidlene og for stor avrenning fra jordbruket direkte til vassdrag. Det er blitt bedre.

Nå er det andre stoffer som er langt farligere, giftstoffer som vi ikke hadde hørt om tidligere. Allerede i 1967 fikk vi en henvendelse om å være på vakt mot narkotika. Det hadde vært et dødsfall på Gjøvik hvor en obduksjon hadde påvist fremmede stoffer.

Det var noen travle år for laget. Vi holdt fylkesårsmøtet, 30-årsjubileum og deltok i kirkens 200-årsjubileum, alt på Honne. I 1979 arrangerte vi sammen med Bondelaget og Bonde-ungdomslaget Biri-utstillingen på Ungdomsskolen. Kolossalt mye arbeid – gammelt/nytt – noen lånte villig ut ting, andre sa nei.

Beredskapstjenesten er gjenopptatt (2002), men har vi så mye å stille opp med i atomalderen?

Biri Bygdekvinnelag kan feire 60-årsjubileum

– Vi har vært engasjerte i så mye, og det har vært mye moro underveis, sier Edel Flesvik (86). Hun deltok på stiftelsesmøtet for Biri Bygdekvinnelag for 60 år siden, og har senere deltatt aktivt i alle år.

Jærtud Hostmølingen
[E]jartud@gioviks-bled.no

Fem ildsjeler i Biri Bygdekvinnelag er samlet til en kaffekopp hjemme hos lagets sekretær Inger Marie Gjessvåg på Biri. Praten går livlig om alt som har skjedd opp gjennom historien, pågående aktiviteter og tanker om framtida. Bortsett fra Gjessvåg, som flyttet til bygda i -99, og da ble medlem av laget, er de andre veteraner. Astrid Vaule (85) har vært med i 60 år, Gerd Klundby og nestleder Anne-Lise Vikar har begge vært med i 50 år.

Aktive kvinner

– Vi er et lokallag av Norges Bygdekvinnelag, som så dagens lys i 1917, opplyser Vikar.

Gjessvåg finner fram formålsparagrafen, som lyder slik:
«Lagets formål er å samle alle kvinner som føler tilknytning til primærnæringene og bygdemiljøet. Norges Bygdekvinnelag er en partipolitisk nøytral organisasjon som skal arbeide til beste for bygdefolkets økonomiske, sosiale og kulturelle interesser og bygge på nasjonal og kristen grunn.»

Visjonen er aktive kvinner for levende bygder, og det er ingen

tvil om at Biri Bygdekvinnelag har vært aktivt.

– Vi har hatt en rekke innsamlingsaksjoner til ulike veldedige formål. Blant annet har kirken fått både salmebøker, lysestaker, brudestoler, sølvkalker og utsmykning, forteller Vaule.

Traktorkurs

– Vi har hatt en rekke ulike studieringer, forteller Klundby. Hun har vært fylkesstudieleder i Bygdekvinnelaget en årrekke, og ramser opp blant annet studieringer i litteratur, ernæring, samfunns-lære, politikk, flatbrødbaking, treskjæring og jazzballett.

– Studieringene fikk medlemmene til å yte noe utenfor fjøs og kjøkken, og det er helt utrolig hvilke ressurser mange satt inne med, sier Klundby, og tilføyer at det mest spesielle kurset nok gikk av stabelen i fylket som arrangerte traktorkurs for kvinner.

Stor aktivitet

Selv om laget riktignok var 150 medlemmer på det meste, mot 50 i dag, er det fortsatt stor aktivitet, forteller Klundby. Det er blant annet temakvelder hvor alt fra bokkveld med Dag Landmark til velværedag og krydderurter til glede og nytte står på programmet.

Den 18. juni skal 60-års jubileet markeres, med stor middag på Krageberg gård, og i tilknytning til den både fotoutstilling og utgivelse av kalender for 2007, med bilder fra lagets historie.

Veteraner i Biri Bygdekvinnelag viser bilde fra 50-tallet der laget stilte i egensydde bunader. Fra venstre: Anne-Lise Vikar, Gerd Klundby, Edel Flesvik og Astrid Vaule.

Biri Bygdekvinnelag har en særpreget fane, laget i Biri Tapet, og sydd av lagsmedlem Else Martinsen. Foran fra venstre: Gerd Klundby og Edel Flesvik, bak fra venstre: Astrid Vaule, Anne-Lise Vikar og Inger Marie Gjessvåg.

Bygdekvinner med tæl i 60 år

BIRI: Nær samtlige 40 medlemmer av Biri Bygdekvinneleg var møtt opp for å ta del i jubileet da det var invitert til 60-årsjubileum på Krageberg Gård, hvor vertskapet vårt er opp med masse god mat og underholding.

KARSTEN LANDGRAF
redaksjonen@oa.no

Jubilanten, Biri Bygdekvinneleg, feiret seg selv i helgen med invitere gjester, god mat, underholding og masse humor. Denne gang var det et reint kvinnemøte hvor man lot seg moro over tidligere mannlige uttalelser om at kvinnen hadde nok å ta seg til i huset uten «å fly» på møter.

Vi har oppnådd store forandringer i løpet av de 60 årene som har gått siden Biri Bygdekvinneleg (den gang Biri Bondekvinneleg) ble stiftet med Klare Schee som forman, sa dagens leder, Cathrine Thorstensen, da hun ønsket sine medsøstre velkommen.

Under jubileet møtte tre av kvinnene som har vært med helt fra starten 14. mai 1946. Edel Flesvik, Astrid Vaule og Reidun Vesla Haavi har vært trofaste gjennom alle de 60 årene som har gått siden oppstart. Et tilbakeblikk sørget Astrid Vaule for da hun med stor innlevelse fortalte om viktige hendelser og gjøremål gjennom disse årene, og hva det har resultert i. Spesielt har kirken stått sentralt i arbeidet til kvinnene, ved siden av masse andre viktige oppgaver de har utført selv eller sammen med andre organisasjoner.

Viktige brikker

I formålsparagrafen heter det at vi skal ivareta bygdefolkets økonomiske, sosiale og kulturelle interesser gjennom medlemsmøter og aktiviteter. Laget består av mange ressurssterke og kunnskapsrike kvinner, og disse kan vi nyttiggjøre ved å gi til lokalsamfunnet av deres ressurser, samt videreutvikle oss selv gjennom påfyll av mer kunnskap gjennom ulike tema som medlemmene gir innspill på. Derfor er vi alle viktige brikker i vårt miljø. Men vi har store utfordringer. Stendig konkurranse om medlemmene er et stor utfordring i dagens samfunn, som har masse utfordringer for kvinner, sa Cathrine Thorstensen i sitt jubileumsskriv til en lydhør forsamling.

Utstilling og kalender

Vi er opptatt av nettverk rundt oss i nærmiljøet, og det har bygdekvinneleg vært for mange kvinner før, og vil nok være det i framtida også. Bygdekvinner har mange gode verdier å bygge på og viktige fokusområder å jobbe med – som videreføring av kultur til den kommende generasjon og samtidig inkludere våre nye kulturer. Derfor har Jane Dahl og Ingeborg Semb laget en utstilling som er stilt ut på biblioteket med bilder og gjenstander fra våre 60 år. Videre skal vi lage en kalender i jubileumsåret med nye bilder, der vi kopler dette mot ulike møtoppskrifter, gjerne fra Biri, avsluttet ledere for vakre, pyntede kvinner inntok det selvkomponerte miljøet.

Gratulerte

Det var mange som ville gratulere og helse jubelanten.

Methes Taraldsrud Auundstad, opprinnelig fra Biri, frambrakte lykkesknninger fra fylkesledet og fortalte om sin første betatning med bondekvinneleg, ettersom hennes mor selv var aktivt med tidlig på 1950-tallet. Spesielt hadde hun lagt seg sangen på minnet.

Ase Marit Seegaard hilste fra Sneringdal Bygdekvinneleg til en god og samarbeidsvillig jubilant. Jord Sønstegård representerte Gjøvik kommune med tale, gratulasjonsønske, gave og hilsen fra ordfører Ellen Krageberg troppet opp for Biri Bondeleg med hilsen og trensnitt, og fikk også lov til å avslutte et herlig miljøet.

Det var også blomsterhilsen fra Biri BU ved Jane Dahl. Resten av kvelden ble brukt til kulturelle innslag og trivelig prat.

STYRET: Styret i jubileumsåret har tatt oppstilling bak sine trofaste medlemmer Astrid Vaule, Edel Flesvik og Vesla Haavi som alle har vært med siden Klare Schee inviterte 22 bygdekvinner til stiftelsesmøte på Semb 14. mai 1946. Bak f.v. Astrid Komperud, Inger Marie Gjessvåg, Randi Lomsdalen, Anne Lise Vikar, Cathrine Thorstensen, og Ingrid Bardal.

TROFASTE: Astrid, Edel og Vesla har alle 60 års medlemskap og har sett utviklingen i samfunnet for andre seg gjennom disse årene. De ser fortsatt behovet for bygdekvinneleg viktige nettverk i dagens samfunn, hvor menneskene er på vandring fra sted til sted.

Bygdekvinner på landsmøte

STEINKJER: Årsmøtet i Norges Bygdekvinneleg (NBK) ble avviklet i Steinkjer sist helg, med Nord-Trøndelag Bygdekvinneleg som vertskapslag.

Delegater fra 18 fylker var samlet. Blant deltakerne var fem bygdekvinner fra Oppland.

På årsmøtet ble Gunhild Haugum fra Oppland valgt som vararepresentanter til sentralstyret, som består av leder Tove Ødeskaug, Vestfold, nestleder Hanne-Marit Amb, Hedmark, Toril Bjørken Skjorholm, Nord-Trøndelag,

Gerd Louise Molvig, Østfold og Ann Britt Nilsen, Troms, som alle ble gjenvalgt for to nye år. Nye styremedlemmer Målfrid Hjeltnes, Hordaland og Siss Ågedal, Vest-Agder, Ragnhild Godal Tunheim, Møre og Romsdal, Tove B.B. Hoppestad, Telemark og Gunhild Haugum, Oppland, ble valgt som vararepresentanter til sentralstyret.

Av saker som ble behandlet på årsmøtet var temaet spillgalskap den viktigste. Årsmøtet vedtok å arbeide videre for å bidra til forebygging av spillgalskap her i landet.

DELTOG: Bygdekvinner fra Oppland deltok på landsmøte, med fylkesleder Tonje Aas til høyre.